

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม

ชัยพฤตินัน แยกนา, จารุวัจน์ สองเมือง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากการเรียนอิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษาและการจัดการศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือต่างๆ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อนำไปทดลองกลุ่มเล็ก กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดำเนินการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม มีประสิทธิภาพอยู่ที่ 84.83/85.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 2) ระดับความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของนักเรียนจากการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลรวมในทุกด้านเท่ากับ 4.84 อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.76 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: อิสลามศึกษา, โครงงาน, เทคโนโลยีสารสนเทศ, ความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม, การจัดการเรียนรู้

THE DEVELOPMENT OF ISLAMIC EDUCATION LEARNING MANAGEMENT USING
PROJECTS BASE LEARNINL AND INFORMATION TECHNOLOGY TO
PROMOTE INNOVATIVE CREATIVITY SKILLS

Saifuddeen Yaena* Jaruwat Songmuang2*

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop and determine the effectiveness of the learning management of Islamic studies using project-based information technology, 2) to study the innovative creativity skills level of Secondary 3 students from their studying Islamic studies using project-based information technology, and 3) to study the satisfaction of Secondary 3 students towards project-based learning management methods and information technology to promote creative skills, classifying by educational level and school educational administration, the sample group used in this research was 30 of Secondary 3 students. The instruments of study were achievement test creativity evaluation form and the student satisfaction questionnaire, while the statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the research were as follows : 1) The process of developing and finding the efficiency of Islamic studies learning management by using projects and information technology as a base. The researchers used various tools which he hands to experts who check the suitability for small group trials. medium group and target groups To find the effectiveness of the Islamic Studies learning management plan by using projects and information technology as a base to promote innovative creativity It has an efficiency of 84.83/85.67, which is higher than the threshold of 80/80. 2) The level of innovative creativity of students from learning Islamic studies using projects and information technology. The sum on all sides is 4.84 at the highest level and 3) the satisfaction towards the learning of Islamic studies by using project-based and information technology to promote innovative creativity was average 4.76 at the most.

Keywords: Islamic, Project, Information Technology, Innovative Creativity, Learning Management

ความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งการเข้าห้องนอนและยังครอบคลุมทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ทุกที่ทุกเวลา เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันจะมาในรูปแบบต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ที่คนใช้เป็นจำนวนมากในแต่ละวันแต่ไม่รู้สึกรู้สีกว่ากำลังใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากคอมพิวเตอร์ปัจจุบันมีขนาดเล็ก เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ แต่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประมวลผลได้มากขึ้น และยิ่งกว่านั้นสามารถเชื่อมต่อและถ่ายโอนข้อมูลจำนวนมากได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และอิสระ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2558) เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตจนทำให้การดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทักษะหนึ่งที่เป็นจำป็นต่อเด็กและเยาวชนที่นับวันยิ่งห่างไกลจากตัวเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นระยะเวลายาว 20 ปี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

ระบบการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทักษะผู้เรียนในอนาคตของประเทศ สำหรับหลักสูตรในประเทศที่เน้นเนื้อหาสาระมากกว่าการสร้างประสบการณ์จริง สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เทคนิคการสอนของครูยังยึดแบบเดิมไม่มีการพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในห้องเรียนไม่สนับสนุนให้เด็กคิดต่าง เด็กที่คิดไม่เหมือนเพื่อนมักถูกมองว่า "ผิด" และบ่อยครั้งมักลงเอยด้วยการถูก "ลงโทษ" ผลคือเด็กไทยไม่คิดนอกกรอบและไม่กล้าคิดนอกกรอบเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำและเกรงกลัวที่จะเป็นตัวของตัวเอง อีกหนึ่งสาเหตุของการลดลงความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น มีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนที่มีกฎระเบียบที่เข้มงวด ความวิตกกังวล กลัวทำผิดพลาด กลัวโดนลงโทษ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กขาดความเป็นอิสระทั้งด้านการคิดและการกระทำ เด็กมีแนวโน้มไม่มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ สาเหตุมาจากสื่อที่มีความเสรีเปิดกว้างอย่างไร้ขอบเขต สื่อออนไลน์ปัจจุบันแฝงด้วยความอคติ บ่มเพาะความรุนแรง ความเชื่อที่ผิดๆ จนหล่อหลอมเด็กและเยาวชนจนขาดความเป็นของตัวเอง (ณัฐนันท์ ศิริเจริญ, 2557) ในขณะที่จุลฉวี สุระธินท (2562) กล่าวว่า ส่วนหนึ่งที่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่ผ่านเกณฑ์เกิดจากแผนการจัดการเรียนการสอนที่อัดแน่น ข้อมูลความรู้ ไม่มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม สำหรับด้านปริยานันท์ เชาว์ประสิทธิ์ (2562) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในปัจจุบันเกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนไม่มีความหลากหลาย ครูยังยึดรูปแบบการสอนเน้นครูเป็นหลัก บรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์และเป็นธรรมเนียมที่ไม่เปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้ซักถามความอยากรู้อยากเห็น ขอบคิดตามคนอื่นแต่ถ้าคิดแปลกจากคนอื่นจะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ตามที่จารุวัจน์ สองเมือง (2561) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเก่าได้ทำลายทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะความคิดสร้างสรรค์ มากกว่าที่จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้อย่างด้วยตนเองและทักษะคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับเมริกา ทรรกวาทการ (2556) กล่าวว่า การเรียนจัดการเรียนสอนในหลายสถานศึกษาจะเน้น

ความสำคัญของการดึงข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการสอบทำให้นักเรียนใช้เวลาไปกับการทบทวน โดยยึดว่าใครสอบได้คะแนนดีถือว่าเป็นคนเก่งเป็นคนฉลาด แต่กลับไม่เน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมแต่อย่างใด

จากความสำคัญของการศึกษาอิสลามศึกษาทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้ออกแบบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ยังพบปัญหาและสภาพสภาพของการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษายังมีความบกพร่องอีกหลายประการมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมาตรฐานแกนกลางสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ (จารูว์จันน์ สองเมือง, 2556) ทั้งนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ จีรนนท์ พันธุ์ฉลาด (2552) พบว่า หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่เป็นจำนวนมากมักจะพบสภาพปัญหาหลายประการ เช่น ผู้บริหารและครูผู้สอนความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรอิสลามอย่างแท้จริง ทั้งที่หลักสูตรเป็นกำหนดทิศทางสำหรับการจัดการเรียนการสอน

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูยังไม่สามารถจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการบูรณาการอาจจะมีการบูรณาการสาระวิชาเท่านั้น แต่ไม่ได้นำเนื้อหาในหลักสูตรมาบูรณาการให้ชัดเจน (ซุลกออรรันย เบ็ญญา, 2558) นอกจากนี้ครูไม่มีเวลาจะมาวิเคราะห์หลักสูตรเนื่องจากทางโรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไปทำให้ไม่ทันเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนครูมักจะชอบใช้เทคนิคการสอนแบบเดิมๆ (ยุทธนา เกื้อกุล, 2560) จึงทำให้ครูไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนส่วนมากคัดลอกจากอินเทอร์เน็ต ไม่ได้มีกิจกรรมเสริมที่น่าสนใจ เอกสารและหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐาน (จีรนนท์ พันธุ์ฉลาด, 2552)

3) ด้านการจัดทำแผนการสอนถือเป็นหัวใจหลักในการนำไปสู่ความรู้ที่นักเรียนพึงได้รับแต่ด้วยครูมีวิชาสอนหลายวิชากิจกรรมทางโรงเรียนที่รับผิดชอบและยังต้องดูแลนักเรียนภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จึงไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอนที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระของอิสลามศึกษา (ซุลกออรรันย เบ็ญญา, 2558) ครูผู้สอนจะทำแผนการสอนในลักษณะแยกเนื้อหาแยกรายวิชา ไม่ได้ศึกษาหรือเรียนรู้เทคนิคที่หลากหลาย สื่อที่ไม่ตรงต่อเนื้อหาและสื่อไม่ดึงดูด (พิชยา ทอดทั้ง, 2559)

4) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ แต่ครูไม่มีเวลาในการผลิตหรือออกแบบสื่อเนื่องจากมีรายวิชาสอนหลายวิชา ภาระที่ต้องดูแลของโรงเรียนมากเกินไป ต้องเตรียมแผนการสอนหลายวิชาไม่ทันจะผลิตสื่อให้เหมาะกับเนื้อหา (จารูว์จันน์ สองเมือง, 2558) โดยมีรายงานผลวิจัยของ นูร์ซัน ดอเลาะ (2551) รายงานการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง พบว่าปัญหาการเรียนการสอนในปัจจุบัน คือ ครูไม่มีสื่อการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณหาซื้อสื่อไม่ได้ และใช้สื่อไม่เป็น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2, 2554)

5) ด้านวัดและประเมินผลครูจะต้องมีการประเมินหลังการเรียนการสอนแต่ปัญหาที่พบเจอคือผู้บริหารโรงเรียนไม่ส่งเสริมให้ครูทำการวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ไม่ติดตามและ ไม่มีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผล (ซุลกออรรันย เบ็ญญา, อีรฟงศ์ แก่นอินทร์, อลิสร่า ชมชื่น, 2016)

นอกจากนี้ นูรีซัน ดอเลาะ (2551) รายงานผลการศึกษาศาสนาปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง ครูขาดความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลและไม่มีความรู้ในเรื่องการเขียนข้อสอบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2, 2554)

จากปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษาข้างต้นแล้ว ยังมีความท้าทายในการพัฒนาผู้เรียนตามความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งนี้เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนไม่ได้มุ่งหวังเพียงให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่จะต้องพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนควบคู่ไปด้วยโดยการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาสมรรถนะในด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม เนื่องจากการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ที่ระบุว่า ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ดังนั้นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน ดังที่โดยดุซงกี โยเฮลา (2557) ได้ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้น เพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ การฟัง และการสังเกตจากผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ ในขณะที่ประกายฉัตร ขวัญแก้ว พัทธรา วาณิชวณิช และสุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล (2559) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเป็นกิจกรรมที่ครูได้ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ตนเองหรือกลุ่มสนใจเพื่อลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ อยากรู้ อยากรู้คำตอบ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสามารถของตนเองโดยใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์หรือทดลองผ่านเครื่องต่างๆ ปัจจุบันได้มีการนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ สิ่งหนึ่งที่ครูควรพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำมาจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการมีกรอบนโยบายพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพันธกิจในแผนแม่บท ICT (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) ในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน/เยาวชนให้สามารถเติบโตและเป็นพลเมืองที่พร้อมในการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นในด้านการปรับเปลี่ยนหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน เทคนิคการสอน การประเมินการสอน และการอบรม โดยส่วนหนึ่งก็คือทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนการเรียนรู้ให้ตอบสนองกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่อิสลามได้ให้ความสำคัญอย่างมาก การศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินชีวิตด้วยศาสนาอิสลามการปฏิบัติศาสนกิจต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงจะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน จึงทำให้กระบวนการเรียนรู้ของเด็กมีความเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงเป็นเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาการเรียนรู้อิสลามโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ด้วยรูปแบบดังกล่าวเป็นการจัดการการเรียนการสอนที่สามารถให้นักเรียนเกิดการกระตุ้นอยากเรียนรู้ ทดลอง ปฏิบัติ และนำเสนอผลงาน เป็นการสร้างความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองและนำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับอิสลามนักเรียนสามารถรับรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น การฟัง สังเกต สังคม เพื่อนบ้าน ชุมชน เพื่อนๆ และจากผู้มีความรู้โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่

จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมนำมาซึ่งการจัดกิจกรรมเป็นผลงานอย่างรูปธรรม

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน
- 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์

คำถามวิจัย

การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานสามารถส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ได้หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ขอบเขตของการวิจัย

1.1) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส สงขลา และสตูล มีทั้งหมด 350 โรงเรียน

1.1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 6 บ้านบางตาหยาด จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการวิจัย คือ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายวิชาศาสนาบัญญัติ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระตุ้นความสนใจ 2)เค้าโครง My Mapping 3) ค้นหา World Wide Wed 4) งานอิเล็กทรอนิกส์ 5) เผยแพร่/ออนไลน์

ตัวแปรตาม คือ 1) ทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

ผลการวิจัย

1) การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

1.1) ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาด้วยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความเหมาะสมและนำผลมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กตัวต่อตัว กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มเป้าหมาย หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพ E1/E2

เครื่องมือที่ใช้วัด	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนเต็ม (ทั้งฉบับ)	คะแนนเต็ม (ทุกคน)	คะแนนรวมที่ได้ (ทุกคน)	ประสิทธิภาพ
แบบทดสอบ ระหว่างเรียน (E ₁)	30	20	600	383	84.83
แบบทดสอบ หลังเรียน (E ₂)	30	20	600	509	85.67

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างมีค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียนเท่ากับ 84.83 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน 85.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือไม่ต่ำกว่ามาตรฐาน 80/80

1.2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อิสลามศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ ปรากฏผลการประเมินได้ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

รายการดำเนินการ	n	\bar{X}	S.D.	t-test		
				T	df	Sig.
ผลก่อนเรียนกลุ่มตัวอย่าง	30	12.4	1.83	15.16	29	0.000
ผลหลังเรียนกลุ่มตัวอย่าง	30	15.87	1.50			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ก่อนเรียน (Post-test) = 12.4 ค่าเฉลี่ยของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา หลังเรียน (Post-test) = 15.87 ค่า t = 15.16** ค่า df = 29.00 ค่า Sig. = 0.000 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาเรื่องฮัจญ์โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2. ผลการประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม โดยนำผลจากคณะกรรมการนำมาวิเคราะห์หาข้อมูลใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลรวมการประเมินความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม

กลุ่มที่	ด้าน			\bar{X}	SD	แปลความหมาย	
1	ความคิดริเริ่ม	ความคิดคล่องแคล่ว	ยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ	4.77	0.24	มาก
2	ความคิดริเริ่ม	ความคิดคล่องแคล่ว	ยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ	4.83	0.16	มากที่สุด
3	ความคิดริเริ่ม	ความคิดคล่องแคล่ว	ยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ	4.78	0.21	มาก
4	ความคิดริเริ่ม	ความคิดคล่องแคล่ว	ยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ	4.87	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม จากการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานซึ่งพบว่ากลุ่มที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.87 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมระดับมากที่สุด ถัดมากลุ่มที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.83 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมระดับมากที่สุด รองลงมา กลุ่มที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.78 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมระดับมากที่สุด และลำดับสุดท้ายกลุ่มที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.77 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมระดับมากที่สุด

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยวิเคราะห์แปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ตารางที่ 4 ผลความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจของกรุ่มตัวอย่าง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ผู้สอนใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น	4.80	0.48	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นอย่างดี	4.77	0.56	มากที่สุด
1.3 ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.67	0.70	มากที่สุด
1.4 เนื้อหามีประโยชน์สามารถประยุกต์กับองค์ความรู้อื่นได้	4.47	0.88	มาก
1.5 เนื้อหามีความชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง	4.90	0.30	มากที่สุด
1.6 ผู้สอนใช้ตำรา/แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	4.73	0.57	มากที่สุด
ผลรวมเฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.72	0.20	มากที่สุด

2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ช่วยให้นักเรียนทำงานได้อย่างเป็นระบบและรอบคอบ	4.40	0.95	มาก
2.2 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและชัดเจนขึ้น	4.90	0.40	มากที่สุด
2.3 มีการติดตามงานต่างๆ ผ่านระบบ Google Classroom	4.80	0.54	มากที่สุด
2.4 ระบบเรียนออนไลน์มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่าง ครู เพื่อน	4.73	0.63	มากที่สุด
2.5 นักเรียนสามารถค้นหาเครื่องมือในการผลิตชิ้นงานอย่างอิสระ	4.73	0.73	มากที่สุด
2.6 การจัดการเรียนรู้สามารถสร้างเค้าโครง ออกแบบขึ้นได้อย่างถูกต้อง	4.83	0.45	มากที่สุด
2.7 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานผ่านระบบ Google Classroom ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง	4.70	0.59	มากที่สุด
ผลรวมเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.73	0.19	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
3.1 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา	4.83	0.52	มากที่สุด
3.2 ช่วยให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียน	4.83	0.45	มากที่สุด
3.3 ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.60	0.84	มากที่สุด
3.4 ช่วยให้ผู้เรียนก้าวข้ามข้อจำกัดของเวลาในการเรียน	4.77	0.56	มากที่สุด
3.5 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.77	0.50	มากที่สุด
3.6 ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของผลงาน	4.77	0.56	มากที่สุด
3.7 การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นไปอย่างสะดวก	4.90	0.40	มากที่สุด
ผลรวมเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.78	0.14	มากที่สุด
4. บรรยากาศการเรียนการสอน			
4.1 ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.87	0.43	มากที่สุด
4.2 เปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.97	0.18	มากที่สุด
4.3 บรรยากาศในการเรียนสนุกสนานเป็นกันเองระหว่างเพื่อนในห้องเรียน	4.83	0.45	มากที่สุด
4.4 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข	4.70	0.74	มากที่สุด
ผลรวมเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	4.84	0.23	มากที่สุด
ผลเฉลี่ยทั้งหมด	4.76	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม โดยแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่าในส่วนที่ 1 ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ($X=4.84$, $S.D.=0.21$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาที่ 2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($X=4.78$, $S.D.=0.14$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ถัดมาลำดับที่ 3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($X=4.73$,

S.D.=0.19) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และลำดับสุดท้าย 4 ด้านเนื้อหา ($X=4.72$, S.D.=0.20) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลและอภิปรายผล

จากผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผลการพัฒนาการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาด้วยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความเหมาะสมและนำผลมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กตัวต่อตัว กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อสรุปจากการทดลองหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้รายวิชาอิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ค่า E1/E2 เท่ากับ 84.83/85.67 ซึ่งแปลได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมโดยมี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ดังนี้ 1) กระตุ้นความสนใจ 2) คำโครง My Mapping 3) ค้นหา World Wide Web 4) งานอิเล็กทรอนิกส์ 5) เผยแพร่/ออนไลน์ โดยจากการวิจัยพบว่า ผลการหาประสิทธิภาพ จากการทดลองกลุ่มเป้าหมายมีค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 12.40 และพบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย 15.87 ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 84.83/85.67 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือไม่ต่ำกว่ามาตรฐาน 80/80 ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการลงมือปฏิบัติและเหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ต้องการเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by doing) ซึ่งสอดคล้องกับดุซซูกิ โยเฮลา (2557) ได้ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้น เพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองนำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติด้วยฟังและการสังเกตจากผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม หรือเป็นอีกแนวทางที่ได้รับการยอมรับเพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ครูกำหนดขอบเขตหรือหัวข้อของการทำโครงงานอย่างกว้างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรของกลุ่มสาระวิชา จากนั้นจัดสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือสนใจ อันจะนำไปสู่การกำหนดปัญหาของโครงงานที่ผู้เรียนจะไปหาคำตอบต่อไปสถานการณ์ที่นำไปสู่การทำโครงงานนี้อาจจะได้อาจมาจากข่าว บทความ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ปัญหาที่พบจริงในชีวิตประจำวันหรือปัญหาของคนในสังคมที่ต้องการความช่วยเหลือหรือการแก้ไข เมื่อผู้เรียนได้ปัญหาหรือคำถามสามารถนำไปสู่การทำโครงงานอย่างชัดเจนแล้วผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนออกแบบวางแผนวิธีการในการหาคำตอบและกำหนดขั้นตอนในการทำงานของตนเอง

2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($X=4.81$, S.D.=0.19) จากการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านดังนี้ 1) ความคิดยืดหยุ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.97 นักเรียนมีการเลือก

อักษร ข้อความ รูปภาพ สีที่หลากหลาย พื้นหลังที่มากมาย 2) ความคิดริเริ่ม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.87 นักเรียนมีความรู้สึกที่ทีมพวกเราได้ใช้กันริเริ่มในการคิดแต่ละส่วนของชิ้นงาน 3) ความคิดคล่องแคล่ว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.80 นักเรียนในกลุ่มมีการเรียนรู้โปรแกรมในการสร้างชิ้นงานได้อย่างดี และหาสื่ออื่นๆ มาประกอบในผลงานได้อย่างดี และ 4) ความคิดละเอียดลออ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.78 ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความความคิดสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มตัดสินใจเลือกโปรแกรม Canva เนื่องจากโปรแกรมมีสิ่งที่ต้องการเยอะมาก มีเอฟเฟกส์เยอะ ตกแต่งตัวอักษร พื้นหลัง กรอก และสามารถประยุกต์นำมาใช้กับรายวิชาอื่นๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องมาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ (Rogers) นักจิตวิทยาเชิงมนุษยนิยม มีแนวความคิดว่า ผู้มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้ที่รู้จักตนเองตามสภาพที่เป็นจริง เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองในส่วนบกพร่องและส่วนดีรู้ทั้งจุดอ่อนและตระหนักในความสามารถของตน พึ่งตนเอง ริเริ่มและนำตนเองได้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

4) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผสมกับโครงงานโดยมีการดำเนินการตามกระบวนการที่มีขั้นตอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระตุ้นความสนใจ 2) คำโครง My Mapping 3) ค้นหา World Wide Wed 4) งานอิเล็กทรอนิกส์ 5) เผยแพร่/ออนไลน์ โดยผู้สอนได้ออกแบบโครงงานตามขั้นตอนโดยอาศัยห้องเรียนออนไลน์ Google classroom โดยผู้สอนได้เน้นเนื้อหาใบความรู้ วิดีโอ โปรแกรม และแบบทดสอบ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา หลังจากที่ได้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายแล้ว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน เนื่องจากว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างจากเดิม นักเรียนสนใจที่อยากเรียนกับคอมพิวเตอร์ เพราะเป็นสื่อที่สามารถสร้างการกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ จากการวิจัยของ พันธยุทธ ทัศระเปียบและคณะ (2562) เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยให้ระบบการบริหารงานต่างๆ ที่รวบรวมได้นำไปสู่การปฏิบัติได้ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ ทั้งนี้ยังทำให้สภาพการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีผู้สอนค่อยบรรยาย อธิบาย ทำให้นักเรียนเบื่อ ไม่มีความกระตือรือร้น ต่างจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการสร้างความกระตุ้นให้นักเรียนยังมีความสนใจ สนุกสนานในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ที่นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจการออกแบบโปสเตอร์ด้วยโปรแกรม Canva มีลูกเล่นเยอะ อักษรมีหลากหลาย รูปภาพมีแบบให้เลือกเยอะ สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนชอบ มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน มีความสนใจศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ยังสามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจการประกอบพิธีฮัจญ์ได้ง่ายขึ้น และเป็น การเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว สิ่งที่สำคัญที่สุดการจัดการเรียนรู้สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมจากการใช้โปรแกรมต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมีคะแนนเฉลี่ยระดับมากที่สุด โดยรวมเท่ากับ 4.76

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาครั้งต่อไป ดังนี้

1.1) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการมาใช้ในโครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

1.2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายวิชา หลากหลายสาระการเรียนรู้

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาโดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาครั้งต่อไป ดังนี้

2.1) ควรมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระการเรียนรู้ อื่นๆ โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

2.2) ควรเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

- จารูว์จัน สองเมือง. (2558). การสอนอิสลามศึกษาสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการสัมมนา การสัมมนาครูอิสลามศึกษาพันธุ์ใหม่สู่การเปลี่ยนแปลงการศึกษาในศตวรรษที่ 21" โดยสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
- จารูว์จัน สองเมือง. (2560). การบูรณาการเพื่อเปิดโลกการเรียนรู้ของนักเรียน. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2563. จาก <http://tawasau.ftu.ac.th/jaruwut/?p=154>.
- จิรนนท์ พันธุ์ฉลาด. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เผยแพร่โดย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- จุลมนัฏ สุระโยธิน. (2554). ผลของการจัดการเรียนรู้ร่วมกันทางอินเตอร์ด้วยการเขียนสะท้อนคิดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุลกอร์นัยน์ เบ็ญญา และคณะ. (2558). สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มของครูในโรงเรียนสองระบบจังหวัดปัตตานี. AL-HIKMAH, 5(9), 123-139.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2557). การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้และเสริมทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต ในระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2557
- ดุซฎี โยเหลาและคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบPBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างนุรีซัน ดอเลาะ. (2551). รายงานผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง สพป.พัทลุง เขต 2
- ประกายฉัตร ขวัญแก้ว และคณะ. (2559). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน Project-Based Learning (PBL). วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 หน้า 1-6
- ปริยานันท์ เชาว. (2562). วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. ปีที่16 ฉบับที่1 มกราคม – มิถุนายน 2562
- พิชยา ทอดทึง อะหมัด ยี่สุนทร. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เมริกา ธรรมกวาการ. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

